

Παροράματα τεύχους 55

Στο άρθρο του Πλ. Αλεξίου: 1900 χρόνια από την Αποκάλυψη, σελ. 63, στήλη 3, στήλη 19 να διαβάστει **ΑΝΕΙΚΟΝΙΚΕΣ**, αντί: απεικονικές. Στο άρθρο της Μ. Κορμά: Προς τη Νέα Χώρα της Αθήνας, να αντιτραφούν οι λεζάντες των δύο τελευταίων εικονών.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Οι φίλοι της Πόλης

Η κεντρική θέση που κατέχει η Κωνσταντινούπολη τόσο στην ελληνική ιστορία όσο και στην ιστορία των λώνων της ευρύτερης περιοχής, σε συνδυασμό με τους κινδύνους που καταλυτικώς απελύουν και συστηματικώς, από καιρό, αλλοιώνων την ιστορική φυσιογνωμία της, είναι οι διαπιστώσεις που οδήγησαν, προ οίλγυν μηνών, στη σύσταση της εταιρείας "Οι φίλοι της Πόλης". Στόχοι της νέας εταιρείας ήταν η ανάληψη ευρύτερης προσπάθειας με αντικείμενο την αποθεματική, μελέτη και προβολή στοιχείων του κωνσταντινούπολιτικού παρελθόντος. Κύριος δρόγανος έκφρασης το περιοδικό *Σταυρόδρομος*: ανάλεκτα των Φύλων της Πόλης, ο πρώτος τόμος του οποίου αναμένεται να κυκλοφορήσει περί τα μέσα του 1996. Η περιοδική αυτή έδωσε της εταιρείας, υπεύθυνος της οποίας είναι ο δικαιαιούμενος Κωνσταντινούπολιτικής ιστορικός Ακαδημαϊκός Μήλιος, μέλος του Δ.Σ., δεξερά ήδη συνεργάτες σε τρεις γλώσσες, ελληνική, αγγλική και γαλλική. Η εταιρεία "Οι φίλοι της Πόλης", που αριθμεί πενήντα ιδρυτικά μέλη, συντονώντας θα διευνθεί και στο εξωτερικό, επιδιώκντας και προσδοκώντας να αποτελέσει έναν από τους πλούσιους συπειρωτικούς, συνεργασιακούς και κοινής επιστημονικής προσφοράς των φίλων της βασινήτης, οθωμανικής και ρωμαϊκής Κωνσταντινούπολης.

K. Σταματόπουλος

Λουκού Κυνουρίας

Δίπλα στη Μονή Λουκούς στην Αρκαδία, κατά την ανασκαφή στην έπαυλη του Ηρώδη του Αττικού, αποκαλυφθήκαν τμήματα γλυπτών συμπλεγμάτων. Η ύλωστα αυτά, γνωστά από ρυμαϊκά αντίγραφα, περιγράφηκαν το 1819 από τον Leake αλλά κατόπιν θεωρήθηκαν ως χαμένα. Μέρικι τώρα έχουν βρεθεί, αποστηματικά, το σύμπλεγμα των Αχέλεων που κρατά την νεκρή αμαζόνια Πενθελέεια τμήμα από τον κορ-

μό σατύρου που κρατά στα χέρια του τον νεαρό Διόνυσο, καθώς και ακέφαλο αγάλμα τρέχουσας κορητή, που αντικείται στο σύμπλεγμα των Νιοβίδων. Στην περιοχή υπάρχουν και ωραίαστα ψηφιδώματα. Οι αρχαιολόγοι περιμένουν να βρουν πολλά ακόμα έργα τέχνης στο γύρω χώρων.

Μιδέα

Οι ελληνοσουηδικές ανασκαφές, που πραγματοποιήθηκαν στις τρεις τομείς στο εσωτερικό της Ακρόπολης της Μιδέας, έδειξαν ότι και αυτό το μυκηναϊκό κέντρο της Αργολίδας ήταν μέρος των Μυκηνών και της Τίρυνθας. Η κατάσταση στην οποία βρέθηκαν τα κτίσματα κάνει τους ανασκαφείς να υποθέουν ότι η καταστροφή τους φυρεύεται σε μεγάλη σεισμό του 13ου αι. π.Χ. Πολλά αγγεία βρέθηκαν, κυρίως καθημερινής οικιακής χρήσης, μερικά με επιγραφές της Γραμμικής Β γραφής. Σημαντικό είναι τροχήλιο πηγλού ειδώλιο θεάς, που υποδηλώνει την υπαρξή ιερού, παρόμοιου με τον Ειδώλιο των Μυκηνών και της Τίρυνθας.

Σημαντική βελτίωση

Σημαντική βελτίωση στη διάσωση των νεοελληνικών απουσιών στις ξένες χώρες προβλέπεται χάρη στον τετραπλασιασμό της οικονομικής ενίσχυσης προς τις αντιστοιχείς έδρες στις ξένες πανεπιστήμια. Φέτος δημιουργήθηκαν 10 ακόμα έδρες και αποτέλεσε υπόσταση την Ευρωπαϊκή Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών.

Βιβλιοθήκη των χωρών του βορρά

Τα Αρχαιολογικά Ινστιτούτα της Δανίας, της Νορβηγίας, της Σουηδίας και της Φινλανδίας εγκανιάσαν κοινή Βιβλιοθήκη, η οποία στεγάζεται σε νεοκαθολικό κτήριο, στην οδό Καβαλλότι 7, Μακρυγάννη. Περιέχει περίπου 30.000 τόμους, οι οποίοι καλύπτουν τη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία που έχει σχέση με την ελληνική αρχαιολογία. Η Βιβλιοθήκη εξυπηρετεί Ελλήνες και ζένους επιστημόνες. Πληροφορίες: πτλ. 9249 211-11.

Ελληνοαμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

Έχει ήδη αρχίσει το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Ενηλίκων στο Κολλέ-

γιο Αθηνών (για 110 χρόνο), αξιοποιώντας τις εγκαταστάσεις και την υποδομή του. Ανάμεσα στα πολλά μαθήματα, που εκτείνονται σε ποικίλες τομείς, έχωρίζουν για τα αναγνωστικά κοινό της Αρχαιολογίας ορισμένα για το περιεχόμενό τους: *What is to be human?* (William H. Poteat), Προσωκρατική Φλοσοφία-Πρωτική Σοφίατική (Νεότωρ Μπουράς), Χριστιανισμός και Ιστορία (Σάββας Αγαριδίης). Η Φλοσοφία στον 20ο αιώνα (Στέφανος Ροζάνης), Ιστορία των Βαλκανίων λαών (Κωνσταντίνος Σταματόπουλος), Εθνικός Διχασμός (Κωνσταντίνος Σταματόπουλος), Βενετία και Ελληνισμός (Νικόλαος Μοσχονάς), Ιστορική Τοπογραφία της Αθήνας (Νικόλαος Μοσχονάς), Τεχνολογία και Τέχνη στις προϊστορικές κοινωνίες (Ελένη Μαυρόδρεα-Αγραφώνη). Τα σπήλαια ως χώρος κατοικίας και λατρείας (Μαργαρίτα Κουμουζέλη), Στοιχεία Λογοτεχνίας (Στύρος Τσακνίδης), Αρχομάντονες al estudi de la literatura Hispanica (Μαρίνα Κατσαρά), Ο Θίδηπος και το είδωλό του (Κωνστας Αρζεγόλου), Αυτοσχέδιασμα και αυτενέργεια (Κώστας Αρζεγόλου), Βιβλιολογία: Βιβλίο-Βιβλιοθήκονυμία-Βιβλιογραφία (Κυριακός Ντελόπουλος).

Για πληροφορίες και ενημερωτικό φυλλόδιο: Γραμματεία του Π.Ε.Ε., τηλ. 6478 160, 6478 153.

Μικηναϊκός τάφος

Μικηναϊκός τάφος αποκαλύφθηκε (τον Σεπτέμβριο), χάρη στην αγάπη για τον τόπο του, του πρεσβόρου της κοινότητας Διοδίκων Μεσσηνίας. Ενώ είχε εντοπισθεί υπάρχη "αρχαίου", έλειπαν τα χρήματα για να γίνει ανασκαφή. Ο πρεσβόρος της κοινότητας Π. Νικολόπουλος προσέφερε το απαιτούμενο ποσό, κι εταίροι αποκαλύφθηκε ο μικηναϊκός τάφος. Όμως υπάρχουν και άλλα αρχαία στην περιοχή και η συμβολή της Αρχ. Υπηρεσίας δεν πρέπει να σταματήσει στην περιφρέζη των πρώτων τάφων. Ο Π. Ν. ελπίζει, οι ανασκαφές και τα ευρήματα να ξαναδώσουν ζωή στο χωριό του, που έχει μαραζώσει.

Αρχαιολογικοί χώροι της Κω

Αύγουστος 1992-93

Πρόσφατα λάβαμε την εργασία της Ομάδας Πειραιώλαντος Εκπαίδευσης του Ιπποκρατείου Λυκείου Κω. Με τη βοήθεια δύο φιλολόγων (Μ. Μαλέα και Ε. Μαρσέλλου), μιας αρχαιολόγου και μιας ζεναγού (Ε. Σκέλρου και Ρ. Τσουλήρα), μαθήτη της Α' και Β' τάξης του λυκείου Κω δουλεύουν πάνω στους αρχαιολογικούς χώρους

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

του νησιού και έφτασαν σε ένα επιτυχωσακά περιεκτικό αποτέλεσμα που υλοποιήθηκε με την έκδοση τεύχους. Διαβάζοντας το περιοδικό, ο αναγνωστής εντυπωσιάζεται από την ωριμότητα με την οποία τα νέα παιδιά αντιμετωπίσαν την πολιτισμική κληρονομιά και τα προβλήματα της. Επίστις, ευχάριστη έκπληξη ήταν και η προσεγγίμνη μορφή του φυλλαδίου. Το πόντημα αυτό αποδεικνύει όμως, ότι πάροχες μεράκι εκ μέρους των διδασκόντων, τα παιδιά είναι παντού έτοιμα να δουλέψουν σε εξωσηνολικές ώρες, σκοπεύοντας σε υψηλά αποτελέσματα. Οι αρχαιολογικοί χώροι της Κώ καλό θήταν να ταξιδέψουν από το μακρινό τους γηρά της προς άλλα σχολεία ώστε να γίνουν έναντια για παρόμοιες "έρευνες".

Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών

Το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Paris X-Nanterre, οργανώνει και φέστες κύκλο μαθημάτων (ανακτικό και σε ακροτάτες), με σκοπό την παροχή διπλώματος DEUG, στην ιστορία της Τέχνης.
Πληροφορίες: τηλ. 3624 301 - 5

Αγώνες σε μυκηναϊκό δρόμο

Πρωτότυπη η ίδεα της κοινότητας Μπερμπατού Αργολίδας να οργανώσει αγώνα δρόμου κατά μήκος αρχαίας οδού. Δυστυχώς δεν μπόρεσαν να παρεμφερθούν, μόλις που πάλι το θέλησαν. Έπιλεξαν τον χρόνο η ανακοίνωση του αγώνα να βάσεται στα γραφεία συντάξεως πολλού ωντεράρα, ώστε να καταχωρισθεί έγκαιρα στην ώλη του περιοδικού και να αγωνισθεί ομάδα της Αρχαιολογίας και των αγανωνιστών της.

Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας

Στις 14 Απριλίου η επιτροπή του ΙΑΕΝ παρουσίασε δημόσια τις έρευνες και τις εκδόσεις του προγράμματος της κατά το έτος 1994. Στόχος του προγράμματος είναι η προσέγγιση της ιστορικής διάστασης της έννοιας νεολαίας, με τη διερεύνηση των μχανισμών που καθορίζουν τη σχέση των νέων γενεών με τη δημογραφικά, πολιτισμικά, κοινωνικά και ψυχολογικά συστήματα μέσα στο χρόνο, και η συμβολή στον προσδιορισμό της ταυτότητας της ελληνι-

κής νεολαίας. Το πρόγραμμα προσπαθεί να συνδυάσει τις επιστημονικές διαθεσιμότητες με τα λιστοριογραφικά αιτιούμενα. Επιλογή αποτελεί να ανατίθενται έρευνες στους επιστήμονες με καταξιωμένο έργο όσο και στους νέους ερευνητές.

Υποβρύχια έρευνα στη Μεσόγειο

Το αμερικανικό ναυτικό παραχώρησε πυρτηκικό υποβρύχιο (NR-1) για τη διεξαγωγή υποβρύχιων αρχαιολογικής έρευνας μεγάλου βάθους στη Μεσόγειο. Το ερευνητικό πρόγραμμα αποβλέπει στον εντοπισμό ναυαγίων στον εμπορικό δρόμο Ρώμης (λιμάνι της Η Οστιά) Καρχηδόνας. Προκειται για το μικρότερο πυρτηκικό υποβρύχιο που ναυπηγήθηκε πριν από 25 χρόνια περίπου. Το μήκος του είναι 44,5 μ. και χωρεῖ 11μετρα πλήρωμα + 2 επιπλούμενοι. Μπορεί να μείνει στο βιθό απεριόριτο χρονικό διάστημα (ανάλογα με την ποσότητα τροφίων). Είναι οπλισμένο με λαβές εξαιρετικά δυνατές, που μπορούν να μαζεύουν από τον πυθμένα ακόμα και βαριά αντικείμενα.

Λαογραφικό Μουσείο Λάρισας

Με την ευκαιρία της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων, το Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο Λάρισας (18-5-95) οργάνωσε εκδηλώσεις που αφορούσαν στην παραδοσιακή διατροφή των Ελλήνων: Περισσή έκθεση των Θεσσαλών, 19ος 20ός αι., και εκπαιδευτικό πρόγραμμα με θέμα "Το ψωμί και το προσφαγή", για παιδιά 8-12 χρονών. Επίσης παρουσιάστηκε το βιβλίο της Σ. Μποζή "Η πολιτική κουζίνας" –σε συνεργασία με το Γαλλικό Ινστιτούτο-, και κυκλοφόρησε ανανιωτική κόρτα με την έκπιση του έργου "Τυνάκια στα Χειρόμυλα", του γλύπτη Νικόλα.

Ανασκαφές στην Τροία

Εφαρμόζοντας τις πιο σύγχρονες επιστημονικές μεθόδους, μια διεθνής ομάδα "επαναφέρει στη ζωή" την Τροία της εποχής του Χαλκού. Αυτό πραγματοποιήθηκε χάρη στη χορηγία της Εταιρείας Daimler-Benz, που από το 1988 έχει αναλάβει το φιλόδοξο αυτό έργο. Κύριο όργανο-εργαλείο στην ανασκαφή απότομης επεξεργασίας το μαγνητόμετρο. Επί εξι χρό-

νια οι έρευνες πραγματοποιούνται ασταμάτητα. Τα τελευταία αποτελέσματα έδωσαν σχέδιο θαμμένου τείχους που περιεβαλλόταν την πόλη της Τροίας, υστερά όμως από προσεκτική εξέταση οι αρχαιολόγοι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για τάφο. Συγχρόνως μελετάντων υπολείμματα φυτών και ζώων, που παρέχουν πληροφορίες για τον τρόπο διατροφής. Ο ανασκαφέας M. Korfmann ονειρεύεται πάρκο, που θα σωσει το τοπίο στο οποίο εντάσσονται τα ευρήματα.

Ένα πολιτιστικό παράδοξο

Μια μικρή Ελλάδα πάνω σε ένα νησί, της Ιαπωνίας οδήγησε, το 1989, σε μια αδελφοποίηση, που σημειώνει δύο πολύ διαφορετικούς πολιτισμούς.

Γκάφα:

Από την Αστυνομία κατασχέθηκε σημαντικός αριθμός αρχαιολογικών αντικειμένων από παλαιοπολιτική. Με απόφαση του Αρειού Πάγου τα αντικείμενα επιτέφρεφται. Το σκεπτικό από δεν συλληφθεί επ' αυτοφρόνων ο κάτοχος, να πουλά ή να αγοράζει τα αντικείμενα αυτά, τότε είναι "νόμιμος" κάτοχος... Και ο αρχαιολογικός νόμος: Αυτό έγιναν τον Ιούλιο του έτους 1995.

Επιστροφή στα πάτρια

Δεν Εχάσατε, βεβαίως, την υπόθεση των ευρημάτων των Αηδονίων που βρέθηκαν στην Αμερική... Το 1993, αμερικανική γκαλερί ετοιμάζονταν να βγάλουν στη σφριή 50 περίπου χρώμα αντικείμενα που ανανιωρήστηκαν από την Ελληνιδα ανασκαφέας των Αηδονίων (Πελοπόννησος), που πρόστια λαθρανασκαφή. Μετά από διαβατήριο, η ελληνική πλεύρα πέτυχε την επιστροφή του μυκηναϊκού αυτού θησαυρού, ο οποίος θα εκτεθεί στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο το 1996.

Νεολιθικά στις Σέρρες

Τον Προμαχώνα Σερρών, "Ελλήνες και Βούλγαροι αρχαιολόγοι αποκάλυψαν νεολιθικό οικισμό του 5.000 π.Χ.", ο οποίος εκτείνεται σε κατέρρυψη των σύνορων. Σημαντικό επίσης είναι το παλαιοντολογικό και παλαιωνολογικό υλικό που βρέθηκε και μελετάται, καθώς μελετάντων και η γεωργία, η κτηνοτροφία και οι υπόλοιπες ασχολίες

των κατοικών του οικισμού, του οποίου τα σπίτια είχαν ξέλινο σκελετό επικαλυμμένο με πηλό.

Ζωντανό Μουσείο

Στον προϊστορικό οικισμό, στο Ακρωτήρι της Σαντορίνης, πρόκειται να δημιουργηθεί Μουσείο πιλότος: Κέλυφος, σκεπασμένο με φαιστειακή γη, αναπαράγοντας τα σχήματα που είχε το τοπίο πριν επέβιναν οι ανασκαφές, θα καλύψει τον χώρο, προστατεύοντας τα αρχαία, τους αρχαιολόγους και τους επισκέπτες. Κάτω από αυτή τη στέγη, περασματικές ψευφές θα ακολουθούν τον πολεοδομικό ιστό της αρχαίας πόλης σχηματίζοντας, κατό διαστήματα, πλατώματα σ' οποίου θα εκθίβεται κινητά ευρήματα, προκειμένου οι επισκέπτες να έχουν σαφή εικόνα της ζωής στην προϊστορική πόλη. Συγχρόνως οι αρχαιολόγοι θα μπορούν να συνεχίσουν την ανασκαφική τους εργασία στο έδαφος, ενώ οι επισκέπτες θα ακολουθούν την προαναφερόμενη διαδρομή. Το Ζωντανό αυτό Μουσείο θα κλιματίζεται με τη βοήθεια ήπιας μορφής ενέργειας, η ηλιακή ακτινοβολία θα ελεγχεται καθώς και η υγρασία του χώρου (με θαλασσινό νερό).

Αρχαιοελληνική ζωγραφική

Νέος μακεδονικός τάφος που αποκαλύφθηκε στον Άγιο Αθανάσιο, 20 χλμ. δυτικά της Θεσσαλονίκης, εκτός από διάφορα κινητά ευρήματα, μας χρίστε και σημαντικότατα τοιχογραφίες, οι οποίες βοηθούν τους ειδικούς να καταλαβούν και να αναλύουν τη ζωγραφική της εποχής. Σχήματα, χρώματα, σκάσιμα, προποτική και ανάγλυφο, φτιαγμένα για να μείνουν αώνια κάτω από το χώρα, μας χρίζουν μια μοναδική εικόνα του τέλους των κλασικών χρόνων.

Στάγειρα

Ανασκαφές στα Στάγειρα φέρουν συνέχεις στη φως σημαντικά τμήματα της κλασικής πόλης, του τείχους των φιλοπικών χρόνων και λειψάνα αρχαίου οικισμού.

Κύμη

Ανασκαφές σε χώρο κοντά στην Κύμη έφεραν στο φως λειψάνα του 8ου αι. π.Χ.. Η ανασκαφέας του χώρου πιστεύει πως μπορεί

να πρόκειται για την Κύμη των γεωμετρικών χρόνων, την πόλη από την οποία έργαν οι πρώτοι αποικοί της Κάτω Ιταλίας για να ιδρύσουν την εκεί Κύμη (Cumae).

Αρχαία Θέρμη

Πόλη που άκμασε από την αρχαϊκή έως την κλασική εποχή (7ος-5ος αι. π.Χ.). Υπήρξε το μεγαλύτερο λιμάνι – ακόμη και μετά την ίδρυση της Θεσσαλονίκης από τον Κάσσανδρο το 315 π.Χ. – στην περιοχή της Καλαμαριάς. Οι ανασκαφές αποκαλύψαν σπίτια, ταφές, αποθηκευτικούς χώρους και κεραμικά εισαγωγής από πολλά μέρη, γεγονός που αποδεικνύει τη σημασία του λιμανίου, και επιγραφές που φωτίζουν την ιστορία της αρχαίας Θέρμης.

Η Συνάντηση για τη συντήρηση του ναού του Επικούριου Απόλλωνος (Αθήνα 18 - 20 Μαρτίου 1995)

Στη διάρκεια της 1ης Συνάντησης για τη συντήρηση του ναού του Επικούριου Απόλλωνος, που οργάνωνε το Κέντρο Μελετών Απόλλωνας, οι εργασίες αφορούσαν στην αρχιτεκτονική του ναού, τις δυνατότητες αναστήλωσής του, τη φθώρα των λιθίνων, τις πρότασης για τη συντήρηση του και τέλος στα αρχειακά τεκμήρια για τις παλαιότερες επεμβάσεις στο ναό.

Ο ναός του Απόλλωνας βρίσκεται στη θάσεας της Φιγαλείας και χρονολογείται στο τελευταίο τέταρτο του 5ου αι. Χαρακτηρίστηκε ως το σημαντικότερο δείγμα της κλασικής αρχιτεκτονικής μετα τον Παρθενώνα, του οποίου ο στολίδος του Απόλλωνας αποτελεί ιδιοφυή προσφαρμόγυρη χώρις να στερεάται κανονισμός και μιας ιδιαίτερης φυσιογνωμίας.

Επίσης εκτενής αναφορά γίνεται στους παράγοντες που φεύγουν το αρχαιολογικό μνημείο, όπως είναι η ημικήρη δράση των οιμηρών υδάτων, η έντονη σεισμική δραστηριότητή της περιοχής, η συνθηκούμενη εργασίας – με τολμηρές προτάσεις ενιστόεται –, ακολούθησε η παρουσίαση ειδών προγραμμάτων της ΕΣΜΑ, και τέλος οι συνέδριοι επισκέψθηκαν τα εργοτάξια, τις αποθήκες και τα εργαστήρια της Ακροπόλεως.

Από πλευράς υλοποίησης συγκεκριμένου έργου για το περασμένο έτος, σημειώθηκε η αποκατάσταση των αρχιτεκτονικών μελών που κατέβηκαν από τη δυτική πλευρά του Παρθενώνα μαζί με τη ζωφόρο την ανοίξη του 1993, η σημαντική πρόσδος των εργασιών στην Προπύλαια και η εξέλιξη στο πεδίο της έρευνας. Τέλος, σημαντική υπήρξε η δραστηριότητα της ΕΣΜΑ στον τομέα των επικαιδιευτικών προγραμμάτων με μαθήματα σ' όλες τις βαθμίδες της σχολικής επικαίουσης, σεμι-

Τέλος έγινε αναδρομή σε παλαιότερες επεμβάσεις για την αποκατάσταση του ναού του Απόλλωνας και ειδικότερα στη στερεωτική του 1880 και στην αναστηλωτική των ετών 1902-1908.

Από τη Μήδεια στη Σαπφώ (Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα)

Στο πλαίσιο της έκθεσης του Αρχαιολογικού Μουσείου που αφορά στις ανυπότακτες γυναίκες στην Αρχαία Ελλάδα, λειτούργησε εκπαιδευτικό πρόγραμμα που απευθύνοταν σε παιδιά γυμνασίου και λυκείου και επικεντρωνόταν σε μορφές από τα έπαιδα, τη λυρική ποίηση, οργανικά συνθέμενες με τη σχολική υλή.

Απολογισμός της ΕΣΜΑ

Σε διάλεξη που δόθηκε από τον Χαράλ. Μπούρα στο Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως την 15η Μαρτίου 1995, ο πρόεδρος της Επιπρόποτης προέβη σε απολογισμό των δραστηριοτήτων της ΕΣΜΑ κατά το 1994. Σε γενικές γραμμές, διαπιστώθηκε ότι οι εξωτερικές δυσκολίες εμποδίστηκαν την επίτευξη εντυπωσιακών αποτελεσμάτων. Η αδύναμια προσλήψεων νέου επιλεγμένου προσωπικού και προβλήματα οικονομικής φύσεως περιορίστηκαν την Επιπρόποτη σε περάστωρ έργου ρουτίνας.

Παρ' όλα αυτά, η τέταρτη διεθνής συνάντηση για τη μνημεία της Ακροπόλεως που πραγματοποιήθηκε το Μαΐο του 1994 με σκοπό την αιμοβίᾳ ενημέρωση και την ανταλλαγή απόψεων επι συγκεκριμένων προτάσεων του Τεχνικού Γραφείου, κρίθηκε ως επιτυχής. Στα πλαίσια του τριήμερου της Συνάντησης παρουσιάστηκαν όλοι κτηνωμένες εργασίες – με τολμηρές προτάσεις ενιστόεται –, ακολούθησε η παρουσίαση ειδών προγραμμάτων της ΕΣΜΑ, και τέλος οι συνέδριοι επισκέψθηκαν τα εργοτάξια, τις αποθήκες και τα εργαστήρια της Ακροπόλεως.

Από πλευράς υλοποίησης συγκεκριμένου έργου για το περασμένο έτος, σημειώθηκε η αποκατάσταση των αρχιτεκτονικών μελών που κατέβηκαν από τη δυτική πλευρά του Παρθενώνα μαζί με τη ζωφόρο την ανοίξη του 1993, η σημαντική πρόσδος των εργασιών στην Προπύλαια και η εξέλιξη στο πεδίο της έρευνας. Τέλος, σημαντική υπήρξε η δραστηριότητα της ΕΣΜΑ στον τομέα των επικαιδιευτικών προγραμμάτων με μαθήματα σ' όλες τις βαθμίδες της σχολικής επικαίουσης, σεμι-

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

νάρια σε εκπαιδευτικός, προβολή ταινιών κτλ..

Μέριμνα για την καλλι- τεχνική φωτογραφία

Η ομάδα εργασίας που εργάζεται για τη διατήρηση της εθνικής πολιτικής για τη Φωτογραφία, καθώς και το ΥΠΠΟ, καταβάλλουν προσπάθειες προς την κατεύναση οργάνωσης του χώρου της Καλλιτεχνικής Φωτογραφίας. Οι προσπάθειες αυτές έχουν αποδώσει μέχρι σήμερης βεττικά με τη δημιουργία Διεθνούς Κέντρου Φωτογραφίας στη Σκόπελο, την ανανύσιση του έργου τριών μεγάλων φωτογράφων (Σπ. Μελέτη, Κ. Μπαλάφα, Δ. Λουστα), τη διοργάνωση της Ημερίδας και την έκδοση των Πρακτικών της δημιουργίας Τιμήματος Φωτογραφίας στη Σχολή Καλών Τεχνών, και τέλος με τις κρατικές επιχορηγήσεις.

Πρότασεις

Προτάσεις για τη μείωση των επιτοκίων στα χρήγουμενα δανεια για επισκευές και αναστρώψεις παραδοσιακών κτηρίων και για αυ-
ξήση της επιδότησης στις παραμέ-
θριες περιοχές εισιτηρήσης ο υ-
φυπουργός πολιτισμού κ. Ν. Ση-
φουνάκης. Τώρα μένει να εξετά-
σουν και εν συνεχεία να εγκρί-
θουν.

Έγκριση

Εγκρίθηκε τελικώς από το ΥΠΠΟ
η διατήρηση της απόδοσης των
200 μ. που χωρίζουν τη χαρακή
της Εγνατίας οδού και τη μεταβυ-
ζαντινό Κάστρο του Ελευθεροχω-
ρίου. Η απόσταση των 200 μ. αφο-
ρά το τμήμα της Ηγουμενίτσας-
Ψηλοράχης.

Ιστορικά - διατηρητέα μνημεία στη Χαλκίδα

Τρία κτήρια επί της οδού Παιδών στην πόλη της Χαλκίδας αποτε-
λούν αξιόλογα δείγματα λαϊκής αρχιτεκτονικής της εποχής της Τουρκοκρατίας και γι' αυτό χαρα-
κτηρίστηκαν ιστορικά-διατηρη-
τέα. Αέξει να σημειωθεί ότι τα εν-
λόγω κτήρια είναι σημαντικά για
τη μελέτη της Ιστορίας της Αρχι-
τεκτονικής στη Χαλκίδα.

Επιστροφή

Τιμήμα Μαρμάρινου γλυπτού, το ο-
ποιο προέρχεται από την Ακρόπο-

λη, επέστρεψε στην Πρεσβεία της Ελλάδας στη Ρώμη η Ιταλίδα Maria de Gaetano, με την επίτιδα ότι θα μπορούσε να χρησιμεύει στην α-
ποκάτασταση κάποιου αγάλματος. Αναμφισβήτητα πρόκειται για μια πράξη απολύτως επανειπέτη.

Το Βυζάντιο στη Ν. Υόρ- κη του '97

Η Ελλάδα θα συμμετάσχει στη με-
γαλύτερη έκθεση για το Βυζάντιο,
που θα γίνεται στο Μητροπολιτικό
Μουσείο της Ν. Υόρκης το 1997
και με περιλαμβάνει εκθέματα α-
πό όλες τις χώρες που δέχτηκαν
την επίδραση του βυζαντινού πο-
λιτισμού. Ενδιβάφερον παρουσιά-
ζει η πρόταση του υπουργού
Πολιτισμού κ. Θ. Μικρούτσικού να
σταλούν στη σχολή Συγκροτήσεων
Βυζαντινής μουσικής που θα πλαισιώ-
σουν την έκθεση με πλούσια α-
κούσματα βυζαντινής μουσικής.

Το ΥΠΠΟ χρηματοδοτεί ανασκαφές

Τη συνεργασία τους, που αρχίζει α-
πό εφέτο, ανακοίνωσαν ο κ. Θ.
Μικρούτσικος, από πλευράς του
ΥΠΠΟ, και ο αρχαιολόγος κ. Βι-
κτώρα Σαρογιαννίδης, που κάνει α-
νασκαφές στην έρημη του Καρα-
κούνιου του Τουρκομενιστάν. Το
ΥΠΠΟ θα χρηματοδοτεί τις ανα-
σκαφικές δραστηριότητες του
αρχαιολόγου και στη συνέχεια θα
προώθησε νομοθετική οργανωσιά
για τη δημιουργία οργανωσιά
που θα ενθαρρύνει και άλλες ε-
ρευνητικές προσπάθειες.

Ο τάφος του Σωκράτη

Στα πλαίσια των εκσκαφών του
Μετρό στο οικόπεδο Μακριγά-
νή, αποκαλύφθηκε κιβωτοπλήσιμης
τάφος των λαϊκών ρρόν, του
οποίου η ανασκαφή έφερε στο
φως ανδρικό σκελετό, δύο αιφο-
ρείς και μια λεκανίδα με υπολειμ-
ματα δηλητηριώδους ουδίας. Ο
τάφος χρονολογείται μεταξύ των
400 και 390 π.Χ. και υπάρχει μεγά-
λη πιθανότητα να πρόκειται για
τον τάφο του Σωκράτη.

Επιστημονική προστα- σία

Η ΘΕΤΙΣ ΕΛΛΑΣ Ε.Π.Ε. παρέχει υ-
πηρεσίες, γνωματεύσεις και συμ-
βούλες σε θέματα που αφορούν:
-Στην εξέταση ιστορικών αντικε-
μένων και έργων τέχνης μη την ε-

φαρμαγογή σύγχρονων φυσικού-
θηματικών τεχνικών: χρονολό-
γη, έλεγχος αυθεντικότητας, ι-
λικών. Στη μελέτη και κατανόη-
ση παραδοσιακών τεχνικών για τη
αναπαραγωγή τους με σύγχρονες
τεχνολογικές μεθόδους. Στη χρ-
ηση νέων τεχνολογιών για μια αν-
νεμένη διδακτική της πολιτισμού-
κής κληρονομίας, οργάνωση σι-
μωρίων για ειδικούς (Αρχαιο-
λόγους, Ιστορίου Τεχνής, Συντη-
ρέττες, Μουσειολόγους κλπ.).
Πολιτική της εταιρείας είναι η ίδι-
α αίτηση αντιμετώπιση καθε βέβαιο
τος με την κινητοποίηση και τη
συνεργασία ειδικών επιστημόνων
και με τη χρήση εργαστηριακών
εγκαταστάσεων σε Ερευνητικά
Κέντρα και Πανεπιστήμια της
Ελλάδας και του επανεπικριτικού.
Τα προίσταντα και οι υπηρεσίες εί-
ναι σε υπεύθυνοτητή της Πολιτιστικής
πειναρίας σε οικίες δημοπρασιών, σε
οφισιαλικές εταιρείες και την
Αστυνομία.

Πληροφορίες: Ελένη Αλούπη
(B.Sc., Ph.D.)
Μάρκος Μουσουρόπους 41, 11636
Αθήνα,
τηλ. (01) 6924 027 (έδρα), 7525
029 (γραφείο), Φαξ: 7523 030.

Βιβλιοθήκη Βέροιας

Από τη δανειστική Θεολογική Βι-
βλιοθήκη του Τεχνικού και Επα-
γγελματικού Λυκείου Βέροιας λό-
βασε επιστολή στην οποία ζητεί-
ται η συνδρομή μας στον εμπλο-
τισμό της βιβλιοθήκης. Εκτός
από την αποστολή του περιοδικού,
δημοσιεύουμε στην αιτήση
αυτή, ώστε οποιος θέλει να συν-
δραινει στο αίτημα του καθηγητή
Κ. Τσιτάζη και του Λυκειάρχη Κ.
Βαλάσσα να αποστέλλει στη διεύ-
θυνση: Τ.Ε.Λ. Θεολογική Βιβλιο-
θήκη Βέροιας, Βέροια 59 100.

Αναστήλωση του ναού Κοίμησης της Θεοτόκου στο Πήλιο

Στις 15 Αυγούστου του τελεσθήκε, σε
κατανυκτική ατμόσφαιρα, παντ-
γυρική λειτουργία στο προαύλιο
της Κατεροπατρίας από τους
εσείσμους και την εγκατάλειψη εκ-
κλησίας της Κοίμησης της
Θεοτόκου στη Βάση του Πηλίου, με
τηλέθιμο ευσεβών, ντόπιων και ξέ-
νων.

Ο ναός είναι μια μεγάλη τρίπλατη
βασιλική του 1725 με υποβαθμικό^ο
εσωτερικό χώρο, αξιόλογες τοι-
χογραφίες, κινητές εικόνες και
ευλόγηστο ύπερτο μοναδικό σ'
όποιο ήταν.

Με πρωτοβουλία του προεδρού

Φάληρο, Τηλ. 9837 121, 9886 041,
Fax 9834814.

Ένα πολιτιστικό παράδοξο

Μια μικρή Ελλάδα πάνω σε ένα νησάκι της Ιαπωνίας οδήγησε, το 1989, σε αδελφοποίηση που σήμερα ενώνει δύο τελείως διαφορετικούς πολιτισμούς:

Συνοτίσιμα και Μήλας, δύο νησιά ίδιου μεγέθους, με σχετικό κλίμα και με την ίδια αγάπη των κατοικών τους για το παρελθόν της Ελλάδας. Στο μικρό ιαπωνικό νησί έχουν χτισθεί αντίγραφα ελληνικών ναών από ελληνικό μάρμαρο και οργανωθεί μουσείο και στηλούς της Ελλάς. Αντηγράφων Ελληνικών Αγαλμάτων, Ανθέων και Βοτάνων της Ελλάδας (με φάση στη κηπούσα). Η Συνοτίσιμα είναι ένα νησί στο οποίο ευδοκεί η ελιά από το 1907, και κάθε Μάρτιο διοργανώνεται το Φεστιβάλ της ελιάς στον κήπο της ελιάς, όπου διαβάζονται μεταφράσεις έργων αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων που μιλούν για την Ειρήνη.

της κοινότητας Βυζίσας και του Καινοτοκού Συμβούλου και με τη συνδρομή της 7ής εφερίας Βυζαντίνων αρχαιοτήτων, το έργο της αποκατάστασης του λεύκου ναού Έκκινησης σύμφωνα με μελέτη του αρχιτέκτονα Γιάννη Κίτση. Ήδη έχουν στηριχτεί το εδάφος και οι τοίχοι με σκυρόδεμα. Το Υπουργείο Δηλογόνων έχει υποχρέψει να βοηθήσει την προστάσεια αναστηλώσης και αποκατάστασης, λόγω της σημασίας του μνημείου. Το κόστος των εργασιών που απαιτούνται είναι σημαντικό.

Γι' αυτό, για την οικονομική στήριξη του έργου αποτίθεμε ειδ. λογαριασμός στην ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΟΛΟΥ Αρ. Λογ. 300/363333448.

Οσοι θελουν να βοηθήσουν μπορούν να επικοινωνήσουν και με την Κοινότητα Βυζίσας. Πρόδρος κ. Γραμμένος Σακελάριου, τηλ. 0423/86333.

Δ. ΑΜΗΡΙΔΗΣ

Καθαρισμός επιφανειών με Laser

Η πρωτοπαρακτική λειτουργία της συσκευής Laser blast αφορά ταν καθαρισμό επιφανειών με τη βοήθεια παλικού laser. Η επικλιψή (οργανικοί ρυποί, λαδιά, χρώμα, οξεία, σκόνη κλπ) απομακρύνεται θρυμματίζοντας χωρίς αλλοίωση της επιφάνειας και της φυσικής λαμπρότητας του υλικού. Τα δρύματα που δημιουργούνται μπορούν μέσω ειδικών φίλτρων, εάν αυτό είναι απαραίτητο. Δοκιμές καθαρισμού πραγματοποιήθηκαν στις ιστορικές μνημεία με εκτηλική αποτελεσματικά και επενδυτικά μεταλλεύματα, και εδείχαν ότι οι καθαρισμένες επιφάνειες είναι ομαλές, χωρίς αλλοίωση ή αποχύμηση, οι δε προϋπάρχουσες απελεύθερες στο υλικό γίνονται εμφανείς. Η συσκευή διαδέστησε οπτική ίνα, που προσφέρει μεγάλη ευελιξία κατά τη χρήση. Δίνει επίσης τη δυνατότητα προσαρμογής σε αυτομάτα συστήματα σάρωσης μεγάλου εγκαταστάσιου (ηλιοροφ. Optronics EYT, Ελ. Βενιζέλου 222, 175 63 Π.

νική αποκία της Σικελίας, είναι από τις σημαντικότερες ευρωπαϊκές συναντήσεις για θέματα υποβρύχιας αρχαιολογίας. Τα θέματα που παρουσιάστηκαν φέτος δεν αφορούν μονάχα σε σημαντικά ευρήματα ναυαγίων αλλά και στο ρωμαϊκό ναυτικό δικαιοί, στο πρόβλημα της πειραιείας κατά την αρχαιότητα, στις διακυμάνσεις του ύψους της θαλάσσιας επιφάνειας, σε επιγραφές που βρέθηκαν σε ναυαγία, σε λιμνία που αναγνωρίστηκαν, σε τύπους πλοιών κ.ά. (Archaeol. Viva, 52).

5ο Διεθνές Συνέδριο Πελοποννησιακών Σπουδών

Πραγματοποιήθηκε 6-10 Σεπτεμβρίου το 5ο Διεθνές Συνέδριο Πελοποννησιακών Σπουδών. Στις πάνω από διακόπτες ανακαίνισες εκτέθηκαν θέματα διεπιστημονικά που αναφέρονταν στην περιοχή της Πελοποννήσου. Το συνέδριο χωρίστηκε σε δύο τμήματα: α. Μυκηναϊκή περίοδος έως Βυζαντινή περίοδος, και β. Ιστορία, εκκλησία, βίος.

Ναυάγιο

Το αρχαιότερο ναυάγιο της κλασικής εποχής που βρέθηκε στην Ελλάδα ερεύνηθηκε τον Ιούνιο του '95 στις βρεβείς Σποράδες. Υπολογίζεται ότι είναι του 450 π.Χ. Μεταξύ των ευρημάτων που ανασύρθηκαν από το βυθό είναι διαφόρων ειδών κεραμικά, μολύβδινα αντικείμενα, μια πρωτότυπη σγύκα μολύβδινη αποτελουμένη από δύο μέρη, και επεξεργασμένα κοιμάτια έγκυου και χάλκινη καρφίτικη, γεγονός που επιτρέπει στους ερευνητές να ελπίζουν πως θα βρουν και το σκάρι του πλοίου. Της έρευνας ηγετάτο ο προϊστάμενος της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων. Η φετινή έρευνα πραγματοποιήθηκε από το σκάφος του Α. Χατζηγιαννίου, ο οποίος είχε ανέκδει το χάλκινο άγαλμα της Καλύμνου. Ο ίδιος και ο γιος του βοηθούν σημαντικά το έργο των ερευνητών.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ναυπηγική και πλοία

Σημαντική υπήρξε η έκθεση "Ναυπηγική και πλοία της Ανατολικής Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας κατά τον 18ο και 19ο αιώνα" (5/6-9/7/1995) από το ΥΠΠΟ, το Κέντρο Νεοελ. Ερευνών και το Ναυτικό Μουσείο Ελλάδας. Ο καταλογός της έκθεσης, πλούσιος σε

Συνέδριο Υποβρύχιας Αρχαιολογίας

Το συνέδριο αυτό, που διεξάγεται κάθε χρόνο στη Σικελία, στους "Κήπους της Νάξου", στον χώρο δύποτο εγκαταστάθηκε τη πρώτη ελλη-

Φάληρο, Τηλ. 9837 121, 9886 041,
Fax 9834814.

Ένα πολιτιστικό παράδοξο

Μια μικρή Ελλάδα πάνω σε ένα νησάκι της Ιαπωνίας οδήγησε, το 1989, σε αδελφοποίηση που σήμερα ενώνει δύο τελείως διαφορετικούς πολιτισμούς:

Συνοτίσιμα και Μήλας, δύο νησιά ίδιου μεγέθους, με σχετικό κλίμα και με την ίδια αγάπη των κατοικών τους για το παρελθόν της Ελλάδας. Στο μικρό ιαπωνικό νησί έχουν χτισθεί αντίγραφα ελληνικών ναών από ελληνικό μάρμαρο και οργανωθεί μουσείο και στρατόγειος της Ελλας, Αντηγράφων Ελληνικών Αγαλμάτων, Ανθένων και Βοτανών της Ελλάδας (με φάση στη κηπούσα). Η Συνοτίσιμα είναι ένα νησί στο οποίο ευδοκεί η ελιά από το 1907, και κάθε Μάρτιο διοργανώνεται το Φεστιβάλ της ελιάς στον κήπο της ελιάς, όπου διαβάζονται μεταφράσεις έργων αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων που μιλούν για την Ειρήνη.

της κοινότητας Βυζίσας και του Καινοτοκού Συμβούλου και με τη συνδρομή της 7ής εφερίας Βυζαντίνων αρχαιοτήτων, το έργο της αποκατάστασης του λεύκου ναού Έκκινηση σύμφωνα με μελέτη του αρχιτέκτονα Γιάννη Κίτση. Ήδη έχουν στηριχτεί το έδαφος και οι τοίχοι με σκυρόδεμα. Το Υπουργείο Δηλογόνων έχει υποχρέψει να βοηθήσει την προστάσεια αναστηλώσης και αποκατάστασης, λόγω της σημασίας του μνημείου. Το κόστος των εργασιών που απαιτούνται είναι σημαντικό.

Γ' αυτό, για την οικονομική στήριξη του έργου αποτίθηκε ειδ. λογαριασμός στην ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΟΛΟΥ Αρ. Λογ. 300/363333448.

Οσοι θελουν να βοηθήσουν μπορούν να επικοινωνήσουν και με την Κοινότητα Βυζίσας. Πρόδρος κ. Γραμμένος Σακελλαρίου, τηλ. 0423/86333.

Δ. ΑΜΗΡΙΔΗΣ

Καθαρισμός επιφανειών με Laser

Η πρωτοπαρακτική λειτουργία της συσκευής Laser blast αφορά ταν καθαρισμό επιφανειών με τη βοήθεια παλικού laser. Η επικλιψή (οργανικοί ρυποί, λαδιά, χρώμα, οξεία, σκόνη κλπ) απομακρύνεται θρυμματίζοντας χωρίς αλλοίωση της επιφάνειας και της φυσικής λαμπτήστας του υλικού. Τα δρύματα που δημιουργούνται μπορούν μέσω ειδικών φίλτρων, εάν αυτό είναι απαραίτητο. Δοκιμές καθαρισμού πραγματοποιήθηκαν στις ιστορικές μνημεία με εκτηλική αποτελεσματικά και επενδυτικά μεταλλικά επιφάνειες είναι ομαλές, χωρίς αλλοίωση ή απηχύση, οι δε προτύπωροι ρυποί απελεύθεροι στο υλικό γίνονται εμφανείς. Η συσκευή διαδέστησε οπτική ίνα, που προσφέρει μεγάλη ευελιξία κατά τη χρήση. Δίνει επίσης τη δυνατότητα προσαρμογής σε αυτομάτα συστήματα σάρωσης μεγάλου εγκαταστατικού (πληροφ. Optronics EYT, Ελ. Βενιζέλου 222, 175 63 Π.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης

Το 15ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης γραναράφει στην Αθήνα στις 12-14 Μαΐου 1995. Ως ειδικό επιστημονικό θέμα είχε τη "Χρονιά που παρέστανται στην Ελλάδη της βυζαντινής και μεταβυζαντινής τέχνης". Στις 12-5-95 τα θέματα των ανακοινώσεων αφορούσαν τη βιβλιοτήν και τη μεταβυζαντινή αρχετοκτονική, τη γλυπτική, τη μεταλλοτεχνία, την ξυλογλυπτική και τέλος τη μητριαίακη τοπογραφία. Στις 13-5-95 παρουσιάστηκαν θέματα που αφορούσαν τη βυζαντινή και τη μετά την Άλωση χρονιά. Τέλος, στις 14-5-95 το θέμα ήταν οι φορητές εικόνες και τα χειρόγραφα.

Συνέδριο Υποβρύχιας Αρχαιολογίας

Το συνέδριο αυτό, που διεξάγεται κάθε χρόνο στη Σικελία, στους "Κήπους της Νάξου", στον χώρο δύποτο εγκαταστάθηκε τη πρώτη ελλη-

νική αποκίνηση της Σικελίας, είναι από τις σημαντικότερες ευρωπαϊκές συναντήσεις για θέματα υποβρύχιας αρχαιολογίας. Τα θέματα που παρουσιάστηκαν φέτος δεν αφορούν μονάχα σε σημαντικά ευρήματα ναυαγίων αλλά και στο ρωμαϊκό ναυτικό δικαιοί, στο πρόβλημα της πειραιείας κατά την αρχαιότητα, στις διακυμάνσεις του ύψους της θαλάσσιας επιφάνειας, σε επιγραφές που βρέθηκαν σε ναυαγία, σε λιμνία που αναγνωρίστηκαν, σε τύπους πλοιών κ.ά. (Archaeol. Viva, 52).

5ο Διεθνές Συνέδριο Πελοποννησιακών Σπουδών

Πραγματοποιήθηκε το 6-10 Σεπτεμβρίου το 5ο Διεθνές Συνέδριο Πελοποννησιακών Σπουδών. Στις πάνω από διακόπτες ανακοινώσεις εκτέθηκαν θέματα διεπιστημονικά που αναφέρονταν στην περιοχή της Πελοποννήσου. Το συνέδριο χωρίστηκε σε δύο τμήματα: α. Μυκηναϊκή περίοδος έως Βυζαντινή περίοδος, και β. Ιστορία, εκκλησία, βίος.

Ναυάγιο

Το αρχαιότερο ναυάγιο της κλασικής εποχής που βρέθηκε στην Ελλάδα ερεύνηθηκε τον Ιούνιο του '95 στις βρεβείς Σποράδες. Υπολογίζεται ότι είναι του 450 π.Χ. Μεταξύ των ευρημάτων που ανασύρθηκαν από το βυθό είναι διαφόρων ειδών κεραμικά, μολύβδινα αντικείμενα, μια πρωτότυπη γκυρά μολύβδινη αποτελουμένη από δύο μέρη, και επεξεργασμένα κοιμάτια έγκυων που επιτρέπει στους ερευνητές να ελπίζουν πως θα βρουν και το σκάρι του πλοίου. Της έρευνας ηγετά ο προϊστάμενος της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων. Η φετινή έρευνα πραγματοποιήθηκε από το σκάφος του Α. Χατζηγιαννίου, ο οποίος είχε ανέκδει το χάλκινο άγαλμα της Καλύμνου. Ο ίδιος και ο γιος του βοηθούν σημαντικά το έργο των ερευνητών.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ναυπηγική και πλοία

Σημαντική υπήρξε η έκθεση "Ναυπηγική και πλοία της Ανατολικής Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας κατά τον 18ο και 19ο αιώνα" (5/6-9/7/1995) από το ΥΠΠΟ, το Κέντρο Νεοελ. Ερευνών και το Ναυτικό Μουσείο Ελλάδας. Ο καταλογός της έκθεσης, πλούσιος σε

Φάληρο, Τηλ. 9837 121, 9886 041,
Fax 9834814.

Ένα πολιτιστικό παράδοξο

Μια μικρή Ελλάδα πάνω σε ένα νησάκι της Ιαπωνίας οδήγησε, το 1989, σε αδελφοποίηση που σήμερα ενώνει δύο τελείως διαφορετικούς πολιτισμούς:

Συνοτίσιμα και Μήλας, δύο νησιά ίδιου μεγέθους, με σχετικό κλίμα και με την ίδια αγάπη των κατοικών τους για το παρελθόν της Ελλάδας. Στο μικρό ιαπωνικό νησί έχουν χτισθεί αντίγραφα ελληνικών ναών από ελληνικό μάρμαρο και οργανωθεί μουσείο και στρατόγειος της Ελλας, Αντηγράφων Ελληνικών Αγαλμάτων, Ανθένων και Βοτανών της Ελλάδας (με φάση στη κηπούσα). Η Συνοτίσιμα είναι ένα νησί στο οποίο ευδοκεί η ελιά από το 1907, και κάθε Μάρτιο διοργανώνεται το Φεστιβάλ της ελιάς στον κήπο της ελιάς, όπου διαβάζονται μεταφράσεις έργων αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων που μιλούν για την Ειρήνη.

της κοινότητας Βυζίσας και του Καινοτοκού Συμβούλου και με τη συνδρομή της 7ής εφερίας Βυζαντίνων αρχαιοτήτων, το έργο της αποκατάστασης του λεύκου ναού Έκκινηση σύμφωνα με μελέτη του αρχιτέκτονα Γιάννη Κίτση. Ήδη έχουν στηριχτεί το έδαφος και οι τοίχοι με σκυρόδεμα. Το Υπουργείο Δηλογόνων έχει υποχρέψει να βοηθήσει την προστάσεια αναστηλώσης και αποκατάστασης, λόγω της σημασίας του μνημείου. Το κόστος των εργασιών που απαιτούνται είναι σημαντικό.

Γ' αυτό, για την οικονομική στήριξη του έργου αποτίθηκε ειδ. λογαριασμός στην ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΟΛΟΥ Αρ. Λογ. 300/363333448.

Οσοι θελουν να βοηθήσουν μπορούν να επικοινωνήσουν και με την Κοινότητα Βυζίσας. Πρόδρος κ. Γραμμένος Σακελλαρίου, τηλ. 0423/86333.

Δ. ΑΜΗΡΙΔΗΣ

Καθαρισμός επιφανειών με Laser

Η πρωτοπαρακτική λειτουργία της συσκευής Laser blast αφορά ταν καθαρισμό επιφανειών με τη βοήθεια παλικού laser. Η επικλιψή (οργανικοί ρυποί, λαδιά, χρώμα, οξεία, σκόνη κλπ) απομακρύνεται θρυμματίζοντας χωρίς αλλοίωση της επιφάνειας και της φυσικής λαμπτήστας του υλικού. Τα δρύματα που δημιουργούνται μπορούν μέσω ειδικών φίλτρων, εάν αυτό είναι απαραίτητο. Δοκιμές καθαρισμού πραγματοποιήθηκαν στις ιστορικές μνημεία με εκτηλική αποτελεσματικά και επενδυτικά μεταλλικά επιφάνειες είναι ομαλές, χωρίς αλλοίωση ή απηχύση, οι δε προτύπωροι ρυποί απελεύθεροι στο υλικό γίνονται εμφανείς. Η συσκευή διαδέστησε οπτική ίνα, που προσφέρει μεγάλη ευελιξία κατά τη χρήση. Δίνει επίσης τη δυνατότητα προσαρμογής σε αυτομάτα συστήματα σάρωσης μεγάλου εγκαταστατικού (πληροφ. Optronics EYT, Ελ. Βενιζέλου 222, 175 63 Π.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης

Το 15ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης γραναράφει στην Αθήνα στις 12-14 Μαΐου 1995. Ως ειδικό επιστημονικό θέμα είχε τη "Χρονιά που παρέστανται στην Ελλάδη της βυζαντινής και μεταβυζαντινής τέχνης". Στις 12-5-95 τα θέματα των ανακοινώσεων αφορούσαν τη βιβλιοτήν και τη μεταβυζαντινή αρχετοκτονική, τη γλυπτική, τη μεταλλοτεχνία, την ξυλογλυπτική και τέλος τη μητριαίακη τοπογραφία. Στις 13-5-95 παρουσιάστηκαν θέματα που αφορούσαν τη βυζαντινή και τη μετά την Άλωση χρονιά. Τέλος, στις 14-5-95 το θέμα ήταν οι φορητές εικόνες και τα χειρόγραφα.

Συνέδριο Υποβρύχιας Αρχαιολογίας

Το συνέδριο αυτό, που διεξάγεται κάθε χρόνο στη Σικελία, στους "Κήπους της Νάξου", στον χώρο δύποτο εγκαταστάθηκε τη πρώτη ελλη-

νική αποκίνηση της Σικελίας, είναι από τις σημαντικότερες ευρωπαϊκές συναντήσεις για θέματα υποβρύχιας αρχαιολογίας. Τα θέματα που παρουσιάστηκαν φέτος δεν αφορούν μονάχα σε σημαντικά ευρήματα ναυαγίων αλλά και στο ρωμαϊκό ναυτικό δικαιοί, στο πρόβλημα της πειραιείας κατά την αρχαιότητα, στις διακυμάνσεις του ύψους της θαλάσσιας επιφάνειας, σε επιγραφές που βρέθηκαν σε ναυαγία, σε λιμνία που αναγνωρίστηκαν, σε τύπους πλοιών κ.ά. (Archaeol. Viva, 52).

5ο Διεθνές Συνέδριο Πελοποννησιακών Σπουδών

Πραγματοποιήθηκε το 6-10 Σεπτεμβρίου το 5ο Διεθνές Συνέδριο Πελοποννησιακών Σπουδών. Στις πάνω από διακόπτες ανακοινώσεις εκτέθηκαν θέματα διεπιστημονικά που αναφέρονταν στην περιοχή της Πελοποννήσου. Το συνέδριο χωρίστηκε σε δύο τμήματα: α. Μυκηναϊκή περίοδος έως Βυζαντινή περίοδος, και β. Ιστορία, εκκλησία, βίος.

Ναυάγιο

Το αρχαιότερο ναυάγιο της κλασικής εποχής που βρέθηκε στην Ελλάδα ερεύνηθηκε τον Ιούνιο του '95 στις βρεβείς Σποράδες. Υπολογίζεται ότι είναι του 450 π.Χ. Μεταξύ των ευρημάτων που ανασύρθηκαν από το βυθό είναι διαφόρων ειδών κεραμικά, μολύβδινα αντικείμενα, μια πρωτότυπη γκυρά μολύβδινη αποτελουμένη από δύο μέρη, και επεξεργασμένα κοιμάτια έγκυων που επιτρέπει στους ερευνητές να ελπίζουν πως θα βρουν και το σκάρι του πλοίου. Της έρευνας ηγετά ο προϊστάμενος της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων. Η φετινή έρευνα πραγματοποιήθηκε από το σκάφος του Α. Χατζηγιαννίου, ο οποίος είχε ανέκδει το χάλκινο άγαλμα της Καλύμνου. Ο ίδιος και ο γιος του βοηθούν σημαντικά το έργο των ερευνητών.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ναυπηγική και πλοία

Σημαντική υπήρξε η έκθεση "Ναυπηγική και πλοία της Ανατολικής Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας κατά τον 18ο και 19ο αιώνα" (5/6-9/7/1995) από το ΥΠΠΟ, το Κέντρο Νεοελ. Ερευνών και το Ναυτικό Μουσείο Ελλάδας. Ο καταλογός της έκθεσης, πλούσιος σε

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

πληροφορίες και εικονογράφηση, καὶ επὶ πλέον διγλωσσος (ελληνικά, αγγλικά), έδωσε την ευκαιρία στους σκεπτόμενους πόσο κινδύνευσαν σ-στα σκαρά έχουν αποκείται από την αδιάφορια, πανασθενεία και την γίγνοντα. Διαβάζοντας στα σχόλια των σχεδίων και των φωτογραφιών "ένα από τα τελευταία ... αντλιαμβανόμαστε ότι πρόκειται για το "τελευταίο δείγμα" ενώς είδους που κινδύνευε να διεξαριθμείται και που αντιθέται από ό,τι συμβαίνει με τα ίδια που κινδύνευσαν, δεν αναπαράγεται. Χάρη στη δουλειά της οργανωτικής επιτροπής αυτής της έκθεσης, συγκεντρώθηκαν σχέδια και μακέτες πλαιών από διάφορες που βρέθηκαν από τη Μεσόγειο και τη Μαύρη θάλασσα. Το υλικό πιεράπτηκε σε ενότητες και με:

Με τον τρόπο αυτόν ο επισκέπτης παρακαλούμενος τη χρονική εξέλιξη των κέντρων ωντηρίστηκε, τους διαφορετικούς τύπους των πλαιών και τις διάφορες χρήσεις τους, την πρόσθιο στον σχεδιασμό των πανίων (ιστιών), την τεχνή σχεδιασμού που κατασκευήτηκε σκαριού, την εισαγωγή διαφορετικής τεχνολογίας (από τη Γλακούβα), σταν τον 19ο αι., κατασκευάστηκε το πρώτο αποκινητό πλαιό.

Τέλος ο επισκέπτης βρίσκεται μοραμένος μεταξύ χαράς και απογοντευτικής κοιτάζοντας φωτογραφίες σκαριών που έχουν αιωνεί συντηρηθεί και ανακυρώθηκαν, και άλλων τα οποία, μολονότι συμήκαν, βρίσκονται εγκαταλεμένα και ρημάδισσον, επλήζοντας στη μερίμνα του Δημόσιου.

Βυζάντιο-Αγγλία

Μεγάλη έκθεση βυζαντινών θησαυρών οργανώθηκε στο Βρετανικό Μουσείο με εκθέματα που προέρχονται κατά κύριο λόγο, από τη σύλλογη της Βρετανικής Εθνικής Πινακοθήκης. Τα τελευταία χρόνια ο δυτικός πολιτισμός αρχίζει και παραπήρει, εκτινώντας την και προσπαθώντας να την καταναλώσει, την τέλη του Βυζαντίου. Αξέχαστο που σημειωθεί πως ο πλούτος που εκτίθεται σήμερα στο Βρετανικό Μουσείο βρισκόταν για χρόνια στις αποθήκες.

ΒΙΒΛΙΑ

Ο θησαυρός της Τροίας και η ιστορία του

Έλι Κρίς

Εκδ. ΣΤΑΧΥ, Αθήνα 1995

Ο θησαυρός της Τροίας είναι, σε ο-

λόγκυρο τον κόσμο, από τα πλέον διάσημα αρχαιολογικά συνόλα, το οποίο καλύπτεται ακούτη και σημερά από ένα πεπλο μισθωτού.

Από το 1945 ο θησαυρός του Πρίαμου - θεωρούνταν χαμένος, Το 1993 η ρωσική κυβερνητή ανακοίνωσε ότι βρέθηκε με το τέλος του πολέμου στο Βερόλινο από τον Κόκκινο Στρατό και μεταφέρθηκε ως λαρύριο παλέμου στο Ερμιτάζ της Πετρούπολης και στο Μουσείο Πούσκιν της Μόσχας. Ηδη γίνονται διαπραγματεύσεις για την επιστροφή του στην Ερμιτάζ, η οποία τον δεκτείκει. Γίνεται ακόμα λόγος για επιστροφές στην Αθήνα (μετά το 1997), τη Βιέννη ή τη Μόσχα (1998). Πρόσφατα προβάλεται και η Τουρκία με δικαιώματα κατοχής του, ενώ στο χώρο των διεκδικήσεων μητρώων και οι Αγγλοί. Η Ελλ. Κρίς περιγράφει στο βιβλίο της Ανασκαφές του Σήμαντα, τα ευρήματα από τα οποία αποτελείται ο θησαυρός και την κατάσταση τους, καθώς και τις πληροφορίες που δίνει για την περίοδο από το 2.600 ώς το 2.300 π.Χ. Καταγράφει, έπειτα την περοία των ευρημάτων το 1945, αλλά και στη συνέχεια. Ταυτόχρονα πραγματεύεται την αίσια του θησαυρού για τη σύγχρονη αρχαιολογία. Τέλος, πληροφορεί για την κατάσταση που επικρατεί τελευταία στις ανασκαφές της Τροίας (1993).

Die bronzen Menschenfiguren auf Kreta und der Agäis

Efi Sapouna-Sakellarakis
Εκδ. Franz Steiner, Stuttgart 1995

Το βιβλίο της Ε.Σ. με τίτλο "Τα χάλκινα ανθρώπιοι φιγούραια ειδώλια στην Κρήτη και το Αιγαίο", στη γερμανική γλώσσα, αποτελεί το δέυτερο έργο της συγγραφέων που περιλαμβάνεται στη σειρά "Προϊστορικά χάλκινα ευρήματα" (P.B.F.). Το πρώτο της έργο αναφέρθηκε στις "Αιγαϊκές πόρτες". Η τελευταία αυτή μηνυμώδης έκδοση των χάλκινων ειδώλων από το 2100 έως το 1450 π.Χ. στην Κρήτη, δηλαδή της εποχής των Παλαιών και Νέων Μινωικών ανατολών, περιλαμβάνει, εκτός από τα ειδώλια που είχαν κατασκευαστεί και έμειναν επί τόπου, και εκείνα που είχαν διασπαρτεί σε όλη την Αιγαίο, και την εγγύς Ανατολή, ως προϊόντα μινωικής θρησκευτικής προσανάργας. Το βιβλίο είναι πλούσιο σε εικονογραφηση (εξαιρετεί φωτογραφίες των Αμερικανών R. Vincent και A. Frantz), με χάλκινα ειδώλια, πτήνια, λίθινα, ελεφάντινα αντιστούχια τους, που συμπληρώνουν λίγη αγγεια και χρυσά δακτυλίδια κλπ. Ο κατάλογος περιλαμβάνει ειδώλια από ελληνικά μουσεία (κυρίως του Μουσείου Ηρακλείου)

και συλλογές καθώς και αντιτοιχία της Κεντρικής Ευρώπης και της Αμερικής.

Στο βιβλίο δινεται η τυπολογία, η χρονολόγηση και η μελέτη των συνθηκών και των χώρων έωρεσης των ειδώλων. Επίσης εξετάζεται η ιστορία της έρευνας και η γνησιότητα των ειδώλων που δεν προέρχονται από αυστηματικές ανασκαφές, έρευνα που με αυστηρή μεθόδο καταλήγει σε σημαντικά συμπεράσματα. Ακόμα εξετάζονται η τυπολογία και η ανάπτυξη των ρυθμών και ο νοτοπορευόμενος στα μινωικά αγάλματιδινών μεγάλων χάλκινων αγαλμάτων, όπως αποδεικνύουν οι πήλινες μήτρες που βρέθηκαν σε ανασκαφές. Για πρώτη φορά γίνεται προσέγγιση της μινωικής πλαστικής με τις μεθόδους της κλασικής αρχαιολογίας. Η αναπονία του σωμάτου, οι αναλογίες και η πλαστικότητα αποδεικνύονται σημ. ήδη στην χιλιετία π.Χ., υπάρχουν στην Κρήτη "κανόνες" που γνωρίζουμε από την κλασική Ελλάδα. Σημαντικό σημείο της έρευνας αποτελεί η διάκριση εργαστηρίων και ομάδων καλλιτεχνών με τα ιδιαιτέρω χαρακτηριστικά τους. Στη συνέχεια εξετάζονται ο λόγος αναβίωσεως και η λεπτομερής ερμηνεία των στάσεων. Διαχρησίζονται οι κινήσεις της εύλογας, της ικετείας, της επικλήσης, των αποσκοπευτικών και συγκρινούνται με αντίστοιχους των υπόλοιπου αιγαϊκού χωρού (Αιγαϊκός Σύρια). Ακόμα εξετάζονται ο χορός και οι χορευτικές κινήσεις, τα ένδυμα και η κώμιση της Αιγαίου προσάργας.

Η μέθοδος της Ιστορίας, Ιστοριογραφικά και αυτοβιογραφικά σχόλια

Κ.Θ.Δημηάρας - Νίκος Σβόρωνός

Συνεντεύξεις με τους Στ. Πεσμαζόγλου και Ν. Αλιβίζατο

Έκδ. Αγράς, Αθήνα 1995

Όταν η προσωπικότητα ταυτίζεται με τον τόπο και την ιστορία του. Πρόκειται για βιβλίο που σε κάνει να σκεφτείς γόνιμα.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

πληροφορίες και εικονογράφηση, καὶ επὶ πλέον διγλωσσος (ελληνικά, αγγλικά), έδωσε την ευκαιρία στους σκεπτόμενους πόσο κινδύνευσαν σ-στα σκαρά έχουν αποκείται από την αδιάφορια, πανασειδιάσαντας στα σχόλια των σχεδίων και των φωτογραφιών "ένα από τα τελευταία ...", αντλιαζόμαστε όπτι πρόκειται για το "τελευταίο δείγμα" ενώς είδους που κινδύνευε να διερματίσεται και που αντιθέται από ό,τι συμβαίνει με τα ίδια που κινδύνευσαν, δεν αναπαράγεται. Χάρη στη δουλειά της οργανωτικής επιτροπής αυτής της έκθεσης, συγκεντρώθηκαν σχέδια και μακέτες πλαιών από διεθνείς και μακρινές πλαιώνται από τη Μεσόγειο και τη Μαύρη θάλασσα. Το υλικό πιεράπτηκε σε ενότητες και με:

Με τον τρόπο αυτόν ο επισκέπτης παρακολουθεύει τη χρονική εξέλιξη των κέντρων ωντηγήσεως, τους διαφορετικούς τύπους των πλαιών και τις διαφορετικές χρήσεις τους, την πρόσθιο στον σχεδιασμό των πανίων (ιστιών), την τεχνική σχεδιασμού που κατασκευήσεις άνω σκαρίου, την εισαγωγή διαφορετικής τεχνολογίας (από τη Γλακούβα), οπό τον 19ο αι., κατασκευάστηκε το πρώτο αποκόντιντο πλαιό.

Τέλος ο επισκέπτης βρίσκεται μοιρασμένος μεταξύ χαράς και απογοντευτικής κοινότητας φωτογραφίες σκαρίων που έχουν αιωνεί συντηρηθεί και ανακυρώθηκαν, και άλλων τα οποία, μολονότι συμήκαν, βρίσκονται εγκαταλευμένα και ρημάδισσον, επλήζοντας στη μερίνα του Δημησιού.

Βυζάντιο-Αγγλία

Μεγάλη έκθεση βυζαντινών θησαυρών οργανώθηκε στο Βρετανικό Μουσείο με εκθέματα που προέρχονται κατά κύριο λόγο, από τη σύλλογη της Βρετανικής Εθνικής Πινακοθήκης. Τα τελευταία χρόνια ο δυτικός πολιτισμός αρχίζει και παραπήρει, εκτινώντας την και προσπαθώντας να την καταναλώσει, την τέλη του Βυζαντίου. Αξέχαστο που σημειωθεί πως ο πλούτος που εκτίθεται σήμερα στο Βρετανικό Μουσείο βρισκόταν για χρόνια στις αποθήκες.

ΒΙΒΛΙΑ

Ο θησαυρός της Τροίας και η ιστορία του

Έλι Κρίς

Εκδ. ΣΤΑΧΥ, Αθήνα 1995

Ο θησαυρός της Τροίας είναι, σε ο-

λόγκυρο τον κόσμο, από τα πλέον διάσημα αρχαιολογικά συνόλα, το οποίο καλύπτεται ακούτη και σημερά από ένα πεπλο μιστηρίου.

Από το 1945 ο θησαυρός του Πρίαμου - θεωρούνταν χαμένος, Το 1993 η ρωσική κυβερνητή ανακοίνωσε ότι βρέθηκε με το τέλος του πολέμου στο Βερόλινο από τον Κόκκινο Στρατό και μεταφέρθηκε ως λαρύριο παλέμου στο Ερματά, της Πετρούπολης και στο Μουσείο Πούσκιν της Μόσχας. Ήδη γίνονται διαπραγματεύσεις για την επιστροφή του στην Ερματά, η οποία τον δεκτεί. Γίνεται ακόμα λόγος για ερεύνες στην Αθήνα (μετά το 1997), τη Βιέννη ή τη Μόσχα (1998). Πρόσφατα προβάλεται και η Τουρκία με δικαιώματα κατοχής του, ενώ στο χώρο των διεκδικήσεων μητρώων και Αγγλούς. Η Ελλίς Κρίς περιγράφει στο βιβλίο της Ανασκαφές του Σήμαντα, τα ευρήματα από τα οποία αποτελείται ο θησαυρός και την κατάσταση τους, καθώς και τις πληροφορίες που δίνει για την περίοδο από το 2.600 ώς το 2.300 π.Χ. Καταγράφει, έπειτα την περοία των ευρημάτων το 1945, αλλά και στη συνέχεια. Ταυτόχρονα πραγματεύεται την αίσια του θησαυρού για τη σύγχρονη αρχαιολογία. Τέλος, πληροφορεί για την κατάσταση που επικρατεί τελευταία στις ανασκαφές της Τροίας (1993).

Die bronzen Menschenfiguren auf Kreta und der Agäis

Efi Sapouna-Sakellarakis
Εκδ. Franz Steiner, Stuttgart 1995

Το βιβλίο της Ε.Σ. με τίτλο "Τα χάλκινα ανθρώπιοι φιγούραια ειδώλια στην Κρήτη και το Αιγαίο", στη γερμανική γλώσσα, αποτελεί το δέυτερο έργο της συγγραφέων που περιλαμβάνεται στη σειρά "Προϊστορικά χάλκινα ευρήματα" (P.B.F.). Το πρώτο της έργο αναφέρθηκε στις "Αιγαϊκές πόρτες". Η τελευταία αυτή μηνυμώδης έκδοση των χάλκινων ειδώλων από το 2100 έως το 1450 π.Χ. στην Κρήτη, δηλαδή της εποχής των Παλαιών και Νέων Μινωικών ανατολών, περιλαμβάνει, εκτός από τα ειδώλια που είχαν κατασκευαστεί και έμειναν επί τόπου, και εκείνα που είχαν διασπαρτεί σε όλη την Αιγαίο, και την εγγύς Ανατολή, ως προϊόντα μινωικής θρησκευτικής προσανάργας. Το βιβλίο είναι πλούσιο σε εικονογραφηση (εξαιρετεί φωτογραφίες των Αμερικανών R. Vincent και A. Frantz), με χάλκινα ειδώλια, πτήνια, λίθινα, ελεφάντινα αντιστούχια τους, που συμπληρώνουν λίγη αγγεια και χρυσά δακτυλίδια κλπ. Ο κατάλογος περιλαμβάνει ειδώλια από ελληνικά μουσεία (κυρίως του Μουσείου Ηρακλείου)

και συλλογές καθώς και αντιτοιχία της Κεντρικής Ευρώπης και της Αμερικής.

Στο βιβλίο δινεται η τυπολογία, η χρονολόγηση και η μελέτη των συνθηκών και των χώρων έωρεσης των ειδώλων. Επίσης εξετάζεται η ιστορία της έρευνας και η γνησιότητα των ειδώλων που δεν προέρχονται από αυστηματικές ανασκαφές, έρευνα που με αυστηρή μεθόδο καταλήγει σε σημαντικά συμπεράσματα. Ακόμα εξετάζονται η τυπολογία και η ανάπτυξη των ρυθμών και ο νοτοπορευόμενος στα μινωικά αγάλματιδινών μεγάλων χάλκινων αγαλμάτων, όπως αποδεικνύουν οι πήλινες μήτρες που βρέθηκαν σε ανασκαφές. Για πρώτη φορά γίνεται προσέγγιση της μινωικής πλαστικής με τις μεθόδους της κλασικής αρχαιολογίας. Η αναπονία του σωμάτου, οι αναλογίες και η πλαστικότητα αποδεικνύονται σημ. ήδη στην χιλιετία π.Χ., υπάρχουν στην Κρήτη "κανόνες" που γνωρίζουμε από την κλασική Ελλάδα. Σημαντικό σημείο της έρευνας αποτελεί η διάκριση εργαστηρίων και ομάδων καλλιτεχνών με τα ιδιαιτέρω χαρακτηριστικά τους. Στη συνέχεια εξετάζονται ο λόγος αναβίωσεως και η λεπτομερής ερμηνεία των στάσεων. Διαχρησίζονται οι κινήσεις της εύλογας, της ικετείας, της επικλήσης, των αποσκοπευτικών και συγκρινούνται με αντίστοιχους των υπόλοιπου αιγαϊκού χωρού (Αιγαϊκός Σύριφα). Ακόμα εξετάζονται ο χορός και οι χορευτικές κινήσεις, τα ένδυμα και η κώμιση, τα ερμηφόριδα και τα πημετάλη. Σε ειδικό κεφάλαιο εξετάζεται η τεχνική κατασκευής και διακόσμησης των ειδώλων, και για πρώτη φορά δημοσιεύεται χτηνική και μεταλλουργική ανάλυση των μινωικών ειδώλων από τον Γ. Βαρουφάκη, εργασία που βοηθήσει τόσο στον καθορισμό της προέλευσης του μετάλλου όσο και στην αξιολόγηση των τεχνικών δυνατοτήτων κάθε τοπικού εργαστηρίου. Το κείμενο συνοδεύουν πολύτιμοι χάρτες και χρήσιμοι κατάλογοι μουσείων.

Η μέθοδος της Ιστορίας, Ιστοριογραφικά και αυτοβιογραφικά σχόλια

Κ.Θ.Δημηάρας - Νίκος Σβόρωνός

Συνεντεύξεις με τους Στ. Πεσμαζόγλου και Ν. Αλιβίζατο

Εκδ. Αγράς, Αθήνα 1995

Όταν η προσωπικότητα ταυτίζεται με τον τόπο και την ιστορία του. Πρόκειται για βιβλίο που σε κάνει να σκεφτείς γόνιμα.